

Orientering

Til Økonomiudvalget

Orientering om BIOFOS' analyser vedrørende den fremtidige placering af renseanlæg

Resumé

BIOFOS' bestyrelse har den 27. marts 2020 efter høring af kommunerne besluttet at igangsætte analyserne vedrørende den fremtidige placering af renseanlæg i hovedstadsområdet.

Høringen har ikke givet anledning til at ændre i kommissoriet.

Sagsfremstilling

Borgerrepræsentationen behandlede den 30. januar 2020 sagen "Høring vedrørende BIOFOS' kommissorium for analyse af fremtidig placering af renseanlæg i hovedstadsområdet".

Borgerrepræsentationen tog kommissoriet til efterretning, hvilket blev meddelt BIOFOS. De 14 øvrige BIOFOS-kommuner har også behandlet høringen og indsendt eventuelle kommentarer til BIOFOS.

BIOFOS' bestyrelse har den 27. marts 2020 efter høringen behandlet de indkommende kommentarer, jf. vedlagt bilag fra BIOFOS: "Bemærkninger til indholdet i analysen af fremtidig placering af renseanlæg i hovedstadsområdet". Høringen har ikke givet anledning til at ændre i kommissoriet, der dermed er identisk med det kommissorium, som Borgerrepræsentationen tog til efterretning på møde den 30. januar 2020.

BIOFOS' bestyrelse har således besluttet at igangsætte de i kommissoriet beskrevne analyser, som blandt andet vedrører analyser af:

- De nuværende renseanlæg forbliver på de tre nuværende lokaliteter
- Renseanlæg Lynetten flyttes til enten Prøvestenen eller sammenlægges med det nuværende Renseanlæg Avedøre
- De nuværende renseanlæg flyttes og samles i et nyt renseanlæg på Holmene
- De nuværende renseanlæg flyttes og samles i et nyt renseanlæg på Prøvestenen

Økonomiforvaltningen har indmeldt direktør Mads Grønvald til at deltage i direktørfølgegruppen, og Teknik- og Miljøforvaltningen forventes også at deltage i følgegruppen på direktørniveau.

20. april 2020

Sagsnummer
2020-C087019

Dokumentnummer
2020-C087019-2

Sagsbehandler
Jesper Svensson

Kontoret for Selskaber og
Rettigheder
Københavns Rådhus,
Rådhuspladsen 1
1550 København V

E-mail
jes@kk.dk

EAN-nummer
5798009800312

Endvidere vil forvaltningerne også deltage i en følgegruppe på projektniveau.

Økonomi

Sagen har ingen bevillingsmæssige konsekvenser.

Videre proces

BIOFOS-analyserne skal lede frem til et beslutningsgrundlag for den fremtidige placering af renseanlæggene, som efter behandling i såvel følgegruppe som på borgmestermøder kan fremlægges for BIOFOS' bestyrelse forventeligt i løbet af 2021.

Bilag

- Orientering om det endelige kommissorium
- Bemærkninger til indholdet i analysen af fremtidig placering af renseanlæg i hovedstadsområdet
- Kommissorium for analyse af fremtidig placering af renseanlæg i hovedstadsområdet

Borgmestrene i BIOFOS 15 ejerkommuner

30. marts 2020
J.nr.: S19-3063

Orientering om det endelige kommissorium

Bestyrelsen i BIOFOS har på et bestyrelsesmøde fredag 27. marts 2020 godkendt det endelige "Kommissorium for analyse af fremtidig placering af renseanlæg i hovedstadsområdet".

Godkendelsen skete på baggrund af de høringssvar, som BIOFOS har modtaget fra ejerkommunerne til udkast af 28. november 2019. Høringssvarene har ikke givet anledning til at ændre i kommissoriet, men analysens indhold er blevet uddybet i "Bemærkninger til indholdet i analysen af fremtidig placering af renseanlæg i hovedstadsområdet", som supplerer kommissoriet.

Det endelige kommissorium samt de tilhørende bemærkninger er vedlagt som bilag.

Den videre proces

BIOFOS vil nu igangsætte analysen. De første møder i følgegruppen er fastlagt, og der følges op med en halvårlig status til kommunaldirektører og borgmestre, hvor der bliver mulighed for at følge fremdriften samt drøfte og koordinere analysens resultater.

Såfremt der er spørgsmål til analysen eller den videre proces, står BIOFOS ved chefkonsulent og projektleder Else Marie Jakobsen til rådighed. Hun kan kontaktes på e-mail emi@biofos.dk og mobil 91 89 84 55. Undertegnede kan kontaktes på e-mail jbc@biofos.dk og mobil 29 62 50 03.

På vegne af bestyrelsen

Med venlig hilsen

John Bur Christiansen
Adm. direktør

Bilag:

1. Det endelige "Kommissorium om fremtidig placering af renseanlæg i hovedstadsområdet", dateret 28. november 2019.
2. Bemærkninger til indholdet i analysen af fremtidig placering af renseanlæg i hovedstadsområdet, dateret 19. marts 2020.

19. marts 2020

Bemærkninger til indholdet i analysen af fremtidig placering af renseanlæg i hovedstadsområdet

Høringssvarene fra 2. marts 2020 giver samlet set anledning til en række bemærkninger til analysens indhold. Disse bemærkninger præciserer og angiver særligt fokus på analysens indhold. Bemærkningerne er anført nedenfor, kategoriseret efter analysens indhold og delopgaver.

Analysen gennemføres med afsæt i BIOFOS' ønsker og behov med henblik på at imødegå fremtidige udfordringer på den bedst mulige måde ud fra en samlet vurdering af miljø-, klimamæssige, teknologiske og økonomiske forhold.

Analysens forudsætninger og grundlag forankres hos ejerkommuner og forsyninger ved parternes deltagelse i følgegruppen og projektgruppen. Parterne kan have forskellige interesser og forhåbninger omkring de forskellige scenarier, men analyseprojektet, der har BIOFOS som projektejer, har til formål at udarbejde et samlet beslutningsgrundlag til brug for bestyrelsens og ejerkommunernes endelige afvejning og beslutning om, hvilke(-t) scenarie(-r) der skal arbejdes videre med.

Scenarier

De i kommissoriet nævnte scenarier er udvalgt på baggrund af blandt andet en tidligere drøftelse og proces i bestyrelsen. I den forbindelse blev ejerkommunerne spurgt, om der var egnede lokaliteter til rådighed (30-50 ha) til placering af et nyt samlet renseanlæg. Det var der ikke. Analysen afgrænses derfor til de nævnte lokaliteter på Refshaleøen, Avedøre Holme, Damhusåen, Prøvestenen og Holmene.

Økonomiske konsekvenser

De økonomiske konsekvenser afgrænses i første omgang således, at der ikke i projekt- og følgegruppen forelægges økonomiske forhold, som er underlagt fortrolighed, eksempelvis forventede indtægter fra salg af ejendom, udgifter til køb af grund eller udgifter til nedrivning/rydning af arealer.

Investeringer finansieres som udgangspunkt via taksten. Analysen skal overordnet belyse, hvordan udgifterne kan fordeles, og hvordan de forskellige scenarier indvirker på taksterne.

Beslutninger om eventuelle kompensationer for negative konsekvenser ligger uden for denne analyse. Takstmæssige konsekvenser og mulige fordelingsmodeller kan belyses, men om der kan kompenseres for eventuelle takststigninger, er ikke en del af analysen.

Juridiske og selskabsmæssige forhold

For alle scenarier skal indgå en analyse af juridiske og selskabsmæssige forhold herunder i forhold til gældende ejerftale.

Miljø- og klimamæssige konsekvenser

Beskrivelsen af de miljø- og klimamæssige konsekvenser skal omfatte både negative og positive konsekvenser. Analysen afgrænses til at belyse konsekvenserne af scenarierne for placering af renseanlæggene, men ikke de miljø- og klimamæssige konsekvenser afledt af

etableringen af Holmene. I analysen af scenariet om et samlet nyt renseanlæg på Holmene forudsættes det, at Holmene etableres, og at miljøkonsekvenserne af etableringen af Holmene vurderes særskilt.

Konsekvenserne af de infrastrukturelle og trafikale forhold belyses, men alene de konsekvenser, der er en følge af placeringen af renseanlæggene. Ligeledes vurderes de konsekvenser for badevandskvalitet, som følger af udledninger fra renseanlæggene og etableringen af disse, men ikke konsekvenser, der følger af etableringen af Holmene.

De miljø- og klimamæssige konsekvenser analyseres på et overordnet niveau. I efterfølgende faser, når der er taget beslutning om valg af scenarie(-r), der skal arbejdes videre med, vil projektet være omfattet af reglerne om miljøvurdering, der stiller krav om mere detaljerede redegørelser for de miljømæssige konsekvenser, og her vil konsekvenserne for fx badevandskvalitet, udledningskrav, mv. skulle beskrives mere detaljeret.

Flere kommuner bemærker i deres høringssvar, at de finder det væsentligt, at analysen har fokus på mulighederne for grøn omstilling og udnyttelse af ressourcerne i spildevandet. Analysen vil her bygge videre på resultaterne af de to interne analyser; "Fremtidige teknologiske muligheder" og "Tendenser, udfordringer og muligheder".

Gevinster og effekter

Analysen af gevinster og effekter skal omfatte en analyse af muligheder for – eller reduktion af – synergi med andre forsyningsarter, herunder mulighederne for afsætning af energi.

Tidsmæssige forhold

Ved afklaringen af de tidsmæssige forhold ved hvert scenarium skal det belyses, hvilke beslutninger der er nødvendige for beslutning om at gå videre med scenarierne. Hvis et scenarie afhænger af beslutninger, der endnu ikke er truffet, kan det blive nødvendigt at arbejde med flere mulige scenarier, indtil der foreligger en afklaring.

I forbindelse med afklaring af de tidsmæssige forhold kan der indgå en vurdering af, om der er miljømæssige eller økonomiske fordele ved at fremrykke scenariet, og om en fremrykning er praktisk mulig.

Konsekvenser for forsyningernes spildevandsledninger og den kommunale planlægning

En vigtig del af analysen bliver at skabe et fælles grundlag for en vurdering af det fremtidige kapacitetsbehov. Input fra den kommunale planlægning og forsyningerne skal bidrage til formuleringen af mulige fremtidsscenarier. Forskellige yderscenarier, for fx afkobling af regnvand, skal beskrives for at vurdere følsomheden af de forskellige parametre. Det skal desuden undersøges, om eventuelle nye placeringer af renseanlæggene kan give nye muligheder for planlægningen i oplandet.

Kommunikation

Den politiske behandling i ejerkommunerne af analysens resultater vil være offentlig tilgængelig. Herudover vil et valgt projektscenarie(-r) i efterfølgende faser være omfattet af de lovbestemte krav om inddragelse af offentligheden i henhold til reglerne om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM). Hvis kommunerne ønsker det, kan analysens resultater forinden den planlagte politiske behandling sendes i offentlig høring af den enkelte kommune.

Kommissorium for analyse af fremtidig placering af renseanlæg i hovedstadsområdet

28. november 2019

Baggrund

Baggrunden for dette kommissorium er dels, at BIOFOS på lang sigt er udfordret på de nuværende tre renseanlæg, dels at der er indgået en principaftale mellem Regeringen og Københavns Kommune om anlæggelse af Lynetteholmen og at Hvidovre Kommune har offentliggjort en vision om etablering af et nyt erhvervsområde, kaldet Holmene.

BIOFOS har med sine tre renseanlæg (Lynetten, Avedøre og Damhusåen) iværksat en udbygningsplan, der med de nuværende prognoser til befolkningstilvæksten vil sikre kapacitet til spildevandsrensning i hovedstadsområdet frem til 2045. Udbygningsplanen vil samtidigt betyde, at udladning af kvælstof fra 2026 reduceres med ca. 25 % som følge af nye myndighedskrav. Udbygningsplanen indeholder desuden en række optimeringer på de nuværende renseanlæg, et projekt til samstyring i skybrudssituationer mellem opland og renseanlæg, et såkaldt fyrtårnsprojekt til optimering af energi- og CO₂-balancerne på renseanlæggende samt recirkulation af restprodukter.

BIOFOS er, uagtet udbygningsplanen, udfordret på de nuværende tre renseanlæg:

- Der vil være mangel på arealer til ny kapacitet efter 2045 med de nuværende prognoser og med de nuværende kendte teknologier. Der er også mangel på arealer til nye anlægsdele til imødekommelse af miljøkrav, såfremt disse skærpes efter 2026. Disse skærpelser kan fx være fjernelse af miljøfremmede stoffer, medicinrester, ingen accept af bypass ved skybrud mv.
- BIOFOS skal kunne imødekomme klimaforandringerne, herunder især kunne håndtere skybrud, der giver periodevis voldsomme forøgelser af spildevand, samt kunne sikre anlæggene mod højere vandstand.
- Der er forventninger til og nye krav om, at BIOFOS deltager aktivt til både den fortsatte grønne omstilling til et mere bæredygtigt samfund, herunder især bidrager yderligere til at fortrænge fossile energikilder med CO₂-neutrale energikilder, og til at understøtte den fortsatte opbygning af en cirkulær økonomi i samfundet. Spildevandets ressourcer skal udnyttes mere og ressourcerne, eksempelvis fosfor, skal tilbage i kredsløbet.
- Boliger og byens liv flytter tættere og tættere på, hvilket skaber øget risiko for klager over støj og lugtgener fra renseanlæggene.

Det anslås, at anlægning af et nyt anlæg vil indebære en samlet anlægs-, design-, projekterings-, og udbudsperiode på op til ca. 20 år. Derfor bør der ud fra disse hensyn senest i 2025 træffes principiel, strategisk beslutning for at imødekomme fremtidige kapacitetsbehov efter 2045 samt for undgå eventuelle unødige reinvesteringer i anlæg, der skal tages ud af drift.

Renseanlæg Lynetten fremgår af principaftalen fra oktober 2018 om Lynetteholmen om Renseanlæg Lynetten med følgende: "Det skal undersøges, om BIOFOS A/S kan have interesse i en ændret placering af Renseanlæg Lynetten. I så fald kan Lynetteholmen I/S erhverve arealerne, som i dag anvendes til Renseanlæg Lynetten, såfremt dette kan ske på en for alle parter hensigtsmæssig måde. Parterne er enige om, at man vil arbejde for, at BIOFOS A/S har et beslutningsgrundlag for på sigt at flytte Renseanlæg Lynetten. Til det formål vil staten tilvejebringe det nødvendige lovgrundlag."

Hvidovre Kommune offentliggjorde den 7. januar 2019 en vision om anlæggelse af ni øer ud for Avedøre Holme, kaldet Holmene. Hvidovre Kommune ønsker at igangsætte et arbejde for at etablere fremtidens moderne erhvervsområde i forlængelse af det nuværende Avedøre Holme. En af de ni holme kaldes Green Tech Island, hvor "spildevandet fra hovedstadens beboere og virksomheder vil blive omdannet til rent vand. Det er her, slam og bioaffald kan laves til bæredygtig biogas."

Principaftalen om Lynetteholmen og Hvidovre Kommunes vision om Holmene giver en række nye muligheder for at imødekomme BIOFOS's udfordringer. Af disse årsager bør der allerede på nuværende tidspunkt igangsættes en proces frem mod en principiel, strategisk beslutning om den fremtidige placering af renseanlæg i hovedstadsområdet, der bør træffes tidligere end 2025, så fremt fordelene ved disse to muligheder skal udnyttes.

Formål

På den baggrund har bestyrelsen i BIOFOS besluttet at gennemføre en analyse, der har til formål at udarbejde et samlet beslutningsgrundlag for den fremtidige placering af renseanlæg i hovedstadsområdet.

Indhold

Bestyrelsen i BIOFOS har i juni 2019 igangsat to analyser internt i BIOFOS; "Fremtidige teknologiske muligheder" og "Tendenser, udfordringer og muligheder". Analyserne skal sigte mod både en udbygning af de eksisterende anlæg og mod et nyt anlæg. Tidsmæssigt skal analyserne sigte mod 2045, dvs. en 25 års horisont, hvor enten udbygning eller nyt anlæg skal være klar.

Beslutningsgrundlag for den fremtidige placering af renseanlæg i hovedstadsområdet skal indeholde flg.:

- Analysen skal dels omfatte, hvordan BIOFOS kan forholde sig til anlæggelse af Lynetteholmen og Holmene, dels hvordan BIOFOS udfordringer kan imødekommes på lang sigt.
- Der ønskes belyst flere scenarier, herunder som min. disse scenarier:
 - De nuværende renseanlæg forbliver på de tre nuværende lokaliteter
 - Renseanlæg Lynetten flyttes til enten Prøvestenen eller sammenlægges med det nuværende Renseanlæg Avedøre
 - De nuværende renseanlæg flyttes og samles i et nyt renseanlæg på Holmene
 - De nuværende renseanlæg flyttes og samles i et nyt renseanlæg på Prøvestenen
- Alle scenarier skal indeholde kapacitet på renseanlæggene frem til 2075.
- Hvert scenarium skal analyseres for de økonomiske konsekvenser, herunder fremtidigt takstniveau, investeringsbehov (inkl. levetidsforlængelser og evt. bortfald af disse), driftsomkostninger, finansiering (herunder eventuel køb/salg af arealer, oprydning mv.) samt konsekvenser for de økonomiske regulering af BIOFOS, skattebetalinger o. lign.
- De miljø- og klimamæssige konsekvenser (herunder påvirkning af nærmiljøet) for hvert scenarium skal beskrives, herunder hvorledes det enkelte scenarium kan bidrage til den grønne omstilling af samfundet, fx opbygning af cirkulær økonomi, produktion af nye produkter fra spildevandet mv.
- Gevinster og effekter for såvel BIOFOS som ejerkommunerne ved en eventuel flytning og samling i et nyt renseanlæg skal beskrives.
- De tidsmæssige forhold ved hvert scenarium skal klarlægges, herunder relationerne mellem BIOFOS og anlæggelse af Lynetteholmen hhv. Holmene.
- Hvert scenarium skal vurderes for, hvilke konsekvenser der vil være for omlægninger af forsyningernes spildevandsledninger i oplandet til renseanlæggene samt eventuelle konsekvenser for de kommunale klimatilpasnings- eller skybrudsplaner.

- I scenarier med et nyt renseanlæg skal beslutningsgrundlaget omfatte overordnede overvejelser om de arkitektoniske forhold, herunder hvordan anlægget kan integreres med omgivelserne og evt. også anvendes til rekreative formål.
- Hvert scenarium skal vurderes for risici, herunder hvordan disse kan håndteres.
- Muligheder for og konsekvenser ved at tilkoble andre renseanlæg uden for BIOFOS skal overvejes i analysen, såfremt sådanne ønsker fremsættes.
- Alle scenarier skal sammenstilles og vurderes op mod hinanden, med beskrivelse af fordele og ulemper, styrker og svagheder.
- Beslutningsgrundlaget skal indeholde resultatet af de to interne analyser i BIOFOS; "Fremtidige teknologiske muligheder" og "Tendenser, udfordringer og muligheder". Resultater fra den førstnævnte analyse skal være med fokus på teknologier, der øger kapaciteten, reducerer driftsomkostninger og investeringer samt reducerer arealbehov.

Møder og organisering

Bestyrelsen i BIOFOS inddrages løbende i udarbejdelsen af beslutningsgrundlaget og orienteres på hvert bestyrelsesmøde om status i den samlede analyse.

Der etableres en følgegruppe bestående af en repræsentant på enten direktør- eller chefniveau fra hver af BIOFOS' 15 ejerkommuner, en repræsentant på enten direktør- eller chefniveau fra hver af de otte forsyninger i oplandet til BIOFOS samt direktionen i BIOFOS. Adm. direktør i BIOFOS er formand for følgegruppen, der refererer til bestyrelsen i BIOFOS. Følgegruppen kan nedsætte en projektgruppe til specifikke delanalyser mv. til beslutningsgrundlaget. Der gennemføres møder hver anden måned i følgegruppen.

Det fælles borgmestermøde med borgmestrene i de 15 ejerkommuner vil på sine møder modtage en orientering om fremdriften i analysen samt have mulighed for at drøfte, koordinere og samordne denne analyse med projekterne om anlæggelse af Lynetteholmen og Holmene. Kommunaldirektørerne mødes inden hvert borgmestermøde.

Beslutningsgrundlaget fremlægges efter behandling af såvel følgegruppen som borgmestermøderne til bestyrelsen i BIOFOS, forventeligt i løbet af 2021. Efter bestyrelsens behandling kan beslutningsgrundlaget fremsendes til de 15 ejerkommuner med henblik på en politiske godkendelse. Herefter kan der gennemføres en formel godkendelsesproces gennem indgåelse af en principaftale mellem alle 15 ejerkommuner. Principaftalen kan sluttelig fremlægges på en generalforsamling i BIOFOS Holding A/S.

Kommunikation

Kommunikation om analysen, herunder fremskridt undervejs, skal ske åbent, proaktivt, troværdigt og genkendeligt. Det betyder, at der skal kommunikeres med imødekommenhed og i dialog, at der skal tages initiativ til kommunikation, at der skal formidles korrekt, hurtigt og rettidigt, samt at der anvendes kommunikationskanaler og platforme, så modtageren ikke er i tvivl om, at BIOFOS er afsenderen.

Økonomi

Deltagere i analysen betale selv for deltagelse, diæter, rejser mv. Omkostninger til eksterne konsulenter, mødefaciliteter mv. afholdes af BIOFOS.

Forslaget er godkendt af BIOFOS bestyrelse 13. september 2019 og justeret af BIOFOS bestyrelse 6. december 2019, med forbehold for en efterfølgende høring i alle 15 ejerkommuner.